

N:o 39.

Ank. till Riksd. Kansli den 19 April 1882, kl. 1 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, angående efterskänkande af kronans rätt till en del af danaarftet efter aflidne Grosshandlaren F. V. von Stjernemans hustru Mary English Hamilton; Gifven Stockholms Slott den 24 Mars 1882.

Sedan Grosshandlaren Fredrik Vilhelm von Stjernemans hustru Mary English Hamilton afidit den 15 Juli 1860, förordnade von Stjerneman, uti en af honom undertecknad och med hans sigill försedd skrift, daterad Norrköping den 30 September 1860, att, om han under en då tillämnad resa till England med döden afginge, utredningsmännen i hans bo skulle utbetala en summa af 1,000 riksdaler riksmünt till makarne von Stjernemans tjenarinna Sofia Hallqvist med afseende å hennes välförhållande så under von Stjernemans afidna hustrus som hans egen långvariga sjukdom och såsom vedermäle af hennes omsorg och trohet mot makarne von Stjerneman.

Efter det jemväl von Stjerneman afidit den 9 Mars 1861, förrättades arfskifte efter båda makarne samtidigt den 26 Mars 1866 och förklarades deruti bland annat, att, sedan skulderna blifvit betalda och ett legat till Sofia Hallqvist å 1,000 riksdaler banko utgått, behållningen i boet skulle bland von Stjernemans arfvingar i vissa hufvudlotter fördelas.

Detta arfskifte blef å kronans vägnar öfverklagadt, och, sedan genom Göta hofrätts den 13 Februari 1874 gifna och af Kongl. Maj:t den 12 Oktober samma år fastställda dom skiftet förklarats icke hafva vunnit laga kraft emot kronan, i afseende på dess rätt till danaarf efter hustru von Stjerneman, förrättades nytt arfskifte efter makarne von

Stjerneman den 2 Februari 1876. I detta senare arfskifte finnes icke omnämndt något legat till Sofia Hallqvist; och är af behållningen i boet tilldeladt hustru von Stjernemans »rättsinnehafvare» ett belopp af 8,470 kronor 10 $\frac{1}{2}$ öre.

Efter stämning till Göta Hofrätt å mannen von Stjernemans arfvingar yrkade sedermera Kammaradvokatfiskalen, bland annat, att qvarlåtenskapen efter hustru von Stjerneman måtte tillfalla kronan såsom danaarf, och förklarade Hofrätten, genom laga kraftvunnen dom den 7 Mars 1879, att som, i följd deraf att någon laglig arfvinge efter hustru von Stjerneman allt dittills icke anmält sig, kronan enligt 15 kap. 1 § Ärfdabalken vore berättigad till danaarf efter hustru von Stjerneman, och denna kronans rätt icke blifvit af någon bestridd, erfordrades icke vidare yttrande i anledning af Advokatfiskalens berörda yrkande.

Uti en till Kongl. Maj:t ingifven skrift har Sofia Hallqvist, numera gift med Målaren S. L. Nyberg, anført: att hon till och med år 1870 fått uppbära ränta på det henne af von Stjerneman tillagda kapitalet, men att efter nämnda tid hvarken ränta eller kapital kommit henne till godo; att hon vore sjuklig och mindre arbetsför samt i fattiga omständigheter; och att hennes man, som egt ett sjukligt och grubblande lynne, den 20 Januari 1881 försvunnit från hemmet utan att vidare låta höra af sig. På grund häraf, och då kronan, som genom det senare arfskiftet inträdt i hustru von Stjernemans rätt och erhållit hennes qvarlåtenskap, jemväl borde ega samma förbindelse att infria berättigade anspråk på understöd af den afidna, som i vanliga fall respekterades af en afliden persons enskilda sterbhusdelegare, har hustru Nyberg anhållit att af ifrågavarande danaarfsmedel bekomma ett belopp, motsvarande hvad genom förordnandet blifvit henne tillagdt, eller 1,000 kronor jemte 5 procent årlig ränta från den 12 Oktober 1874, då Kongl. Maj:ts ofvannämnda dom föll, med tillhopa 1,500 kronor.

Öfver denna ansökning hafva Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Östergötlands län och Kammaradvokatfiskalen hvar för sig afgifvit infordradt underdånigt utlåtande, hvarvid Advokatfiskalen upplyst, att Grosshandlaren von Stjernemans arfvingar, hvilka sig emellan fördelat det gemensamma boet och ålagts återbära de kronan tillkommande danaarfsmedlen, i anseende till bristande tillgång, konkursackord och urarfvagörelse, ej förmått eller kunnat åläggas till statsverket inbetala mer än 7,187 kronor 57 öre, af hvilken summa utanordnats aktorsarfvode med 2,395 kronor 86 öre, så att återstående behållningen af ifrågavarande danaarf utgjorde 4,791 kronor 71 öre; och har Advokatfiskalen vidare anført, att, då sökanden med omsorg och trohet tjänat

hustru von Stjerneman och vårdat henne under hennes sista sjukdom på ett sätt, som föranledt efterlevande mannen att förordna om den ifrågasvarande gåfvans utbetalande af boet, Advokatfiskalen ansåge sig böra hemställa om nådig proposition till Riksdagen, att till sökandens förmån måtte afstås så stor del af danaarfvet, som motsvarade hälften af det äskade kapitalet eller 500 kronor, jemte 5 procent årlig ränta derå från den 12 Oktober 1874, då kronan kom i tillfälle att föranstalta om delning af boet.

Enligt företedda intyg befinner sig sökanden, som är född den 27 Mars 1835, i mycket fattiga omständigheter och är mindre arbetsför i följd af sjuklighet.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att af omförmälda danaarfsmedel må till förmån för sökanden afstås ett belopp af femhundra kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande Utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

O S C A R.

O. R. Themptander.

Utdrag af protokollet öfver Finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms Slott den 24 Mars 1882.

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
Hans Excellens Herr Ministern för Utrikes ärendena Friherre HOCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
VON STEYERN,
Friherre VON OTTER,
TAUBE,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT och
THEMPTANDER.

Föredragande Departementschefen Statsrådet Themptander uppläste till justering följande, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts förut denna dag, på Statsrådets enhälliga tillstyrkande, fattade beslut, uppsatta förslag till Kongl. Maj:ts nådiga propositioner till Riksdagen, nemligen:

c) angående efterskänkande af kronans rätt till en del af danararfvet efter aflidne Grosshandlaren F. V. von Stjernemans hustru Mary English Hamilton.

Hans Maj:t Konungen tacktes, enligt Statsrådets tillstyrkande, i nåder gilla berörda förslag, sådana de finnas detta protokoll bilagda, och skulle i enlighet . dermed nådiga propositioner till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo
Hans Wachtmeister.